CJHaA
Caspian Journal of Health and Aging
Fateme Zahra Nursing and Midwifery School of Ramsar
e-ISSN: 2645-5749
p-ISSN: 2588-3763
مجله سلامت و سالمندی خزر
دانشکده پرستاری و مامایی فاطمه زهرا (س) رامسر
دانشگاه علوم پزشکی بابل

Caring for nurses: A necessity for the economic sustainability of the health system

Azar Darvishpour (PhD) [1,2] *

1 .Zeyinab (P.B.U.H) School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

2 .Social Determinants of Health Research Center, Trauma Institute, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

Corresponding Author: A. Darvishpour (PhD)

Address: Zeyinab (P.B.U.H) School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

Tel: +98 (13) 42536263**. E-mail:** Darvishpour@gums.ac.ir

Article Info

Article Type:
Letter to Editor

Received:
Dec 23th 2025

Revised:
Feb 9th 2026

Accepted:
Feb 21th 2026

Published:
Mar 17th 2026

ABSTRACT

Nurses' well-being and empowerment are prerequisites for the sustainability of the health system and the strengthening of the economy, as they carry most of the care burden in hospitals and the community. When economic pressures, burnout, and human resource shortages increase, nurses' ability to provide safe and humane care decreases, leading to reduced quality of services, more medical errors, and a greater tendency to migrate. Nurse migration not only worsens shortages but also leads to a loss of investment in training specialized personnel. Evidence shows that investing in the nursing workforce improves patient outcomes, reduces costs, and increases system efficiency. Therefore, genuine support for nurses is both a moral and strategic imperative.

Keywords: *Care, Nursing, Health Policy, Economy*

Cite this article: Darvishpour A. Caring for nurses: A necessity for the economic sustainability of the health system. *Caspian Journal of Health and Aging*. 2026; 11(1): 1-4. DOI: 10.22088/cjhaa.11.1.1

Copyright© 2026 The Authors, published by Babol University of Medical Sciences. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/.) Noncommercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-11]

CJHaA
Caspian Journal of Health and Aging
Fateme Zahra Nursing and Midwifery School of Ramsar
e-ISSN: 2645-5749
p-ISSN: 2588-3763
مجله سلامت و سالمندی خزر
دانشکده پرستاری و مامایی فاطمه زهرا (س) رامسر
دانشگاه علوم پزشکی بابل

مراقبت از پرستاران: ضرورتی برای پایداری اقتصادی نظام سلامت

آذر درویش پور (PhD)[۱،۲]*

۱. دانشکده پرستاری و مامایی زینب (س)، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران
۲. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده تروما، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:
نامه به سردبیر

دریافت:
۱۴۰۴/۱۰/۲

اصلاح:
۱۴۰۴/۱۱/۲۰

پذیرش:
۱۴۰۴/۱۲/۲

انتشار:
۱۴۰۴/۱۲/۲۶

چکیده

رفاه و توانمندسازی پرستاران پیش‌شرط پایداری نظام سلامت و تقویت اقتصاد است، زیرا آنان بخش عمده بار مراقبت را در بیمارستان‌ها و جامعه بر دوش می‌کشند. در شرایطی که فشارهای اقتصادی، فرسودگی شغلی و کمبود نیروی انسانی افزایش یافته، توان پرستاران برای ارائه مراقبت ایمن و انسانی کاهش می‌یابد و پیامدهایی مانند کاهش کیفیت خدمات، خطاهای پزشکی و افزایش تمایل به مهاجرت بروز می‌کند. مهاجرت پرستاران علاوه بر تشدید کمبود، موجب از دست رفتن سرمایه تربیت نیروی متخصص می‌شود. شواهد نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری در نیروی پرستاری باعث بهبود پیامدهای بیماران، کاهش هزینه‌ها و افزایش کارآمدی سیستم می‌گردد؛ بنابراین، حمایت واقعی از پرستاران ضرورتی اخلاقی و راهبردی است.

واژه‌های کلیدی: *مراقبت، پرستاری، سیاست سلامت، اقتصاد*

استناد: آذر درویش پور. مراقبت از پرستاران: ضرورتی برای پایداری اقتصادی نظام سلامت. مجله سلامت و سالمندی خزر. ۱۴۰۵؛ ۱۱(۱): ۴-۱.

* مسئول مقاله: دکتر آذر درویش پور
آدرس: دانشکده پرستاری و مامایی زینب (س)، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران تلفن: ۴۲۵۳۶۲۶۲- ۰۱۳ رایانامه: Darvishpour@gums.ac.ir

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-11]

سابقه و هدف

شعار شورای بین‌المللی پرستاران (ICN) برای سال ۲۰۲۵ با عنوان «پرستاران ما، آینده ما: مراقبت از پرستاران اقتصاد را تقویت می‌کند» پیوند انکارناپذیر بین سلامت و رفاه پرستاران و شکوفایی جوامع را با قدرت برجسته می‌سازد (۱). با این حال، فراتر از ظاهر شعاری و زیبای آن، واقعیتی فوری و حیاتی وجود دارد و پرستاران خود نیازمند مراقبت هستند. «مراقبت» در پرستاری ماهیتی دوسویه دارد. پرستاران که نماد مراقبت و شفقت در نظام سلامت هستند، باید خود نیز مورد حمایت و مراقبت قرار گیرند. بدون پشتیبانی ساختاری و عاطفی، تاب‌آوری شغلی و جبران خدمات منصفانه، هسته اخلاقی و کارکردی پرستاری دچار تزلزل می‌شود.

از منظر حرفه‌ای، پرستاران ستون‌های اصلی هر نظام سلامت به شمار می‌روند. زمانی که خودِ پرستار با فشارهای اقتصادی، خستگی مفرط و بی‌قدردانی روبه‌روست، مفهوم واقعی «مراقبت» بدون معنا می‌شود. شواهد نشان می‌دهد که پریشانی اخلاقی و فرسودگی عاطفی، کیفیت مراقبت را به‌طور جدی کاهش داده و قصد ترک شغل را افزایش می‌دهد (۲،۳). سیستمی که رفاه پرستاران را نادیده می‌گیرد، هرگز نمی‌تواند مراقبتی انسانی و واقعی ارائه دهد.

از منظر اقتصادی، مهاجرت پرستاران به معنای از دست رفتن سرمایه انسانی پنهان کشورهاست. هزینه تربیت هر پرستار بین ۳۰ تا ۵۰ هزار دلار برآورد می‌شود و کشورهای مبدأ تقریباً هیچ‌گاه این سرمایه‌گذاری را بازپس نمی‌گیرند (۴). در ایران و کشورهایی با شرایط مشابه، فشار اقتصادی، نارضایتی شغلی و نبود امنیت حرفه‌ای، بسیاری از پرستاران را به سمت مهاجرت سوق داده است (۵). کمبود پرستار به‌دنبال آن، به افزایش بارکاری، خطاهای پزشکی، طولانی‌شدن بستری و افزایش هزینه‌های سیستم سلامت منجر می‌شود (۶). در مقابل، سرمایه‌گذاری در نیروی پرستاری با بهبود پیامدهای بیماران، کاهش مرگ‌ومیر و افزایش کارآمدی اقتصادی همراه است (۷)؛ بنابراین، «مراقبت از پرستاران» نه‌تنها یک ضرورت اخلاقی، بلکه یک استراتژی اقتصادی مؤثر و هوشمندانه است.

از منظر سیاست‌گذاری، قدردانی‌های نمادین مانند تبریک سالانه در روز پرستار برای جبران این خلأ ساختاری کافی نیست. شواهد علمی بر ضرورت تدوین برنامه‌های جامع نگهداشت پرستاران تأکید می‌کنند؛ از جمله پرداخت متناسب با تورم، نسبت عادلانه پرستار به بیمار، محیط کار ایمن، فرصت‌های توسعه حرفه‌ای و حمایت از سلامت روان (۸). همچنین مشارکت سازمان‌یافته پرستاران در فرایندهای تصمیم‌گیری نظام سلامت ضروری است تا سیاست‌ها بر اساس واقعیت‌های خط مقدم مراقبت شکل گیرد (۹). این اصلاحات با «راهبردهای جهانی سازمان جهانی بهداشت برای پرستاری و مامایی» همسو است که بر سرمایه‌گذاری، رهبری و حفاظت از نیروی پرستاری برای پایداری سیستم‌های سلامت تأکید دارد (۸).

در پایان، باید گفت که شعار «مراقبت از پرستاران اقتصاد را تقویت می‌کند» صرفاً یک عبارت آرمانی نیست، بلکه ضرورتی مبتنی بر شواهد علمی است. جوامعی که از مراقبت‌کنندگان خود مراقبت نمی‌کنند، سلامت و اقتصاد خود را در معرض خطر قرار می‌دهند. حمایت، ارزش‌گذاری و توانمندسازی پرستاران نه‌تنها یک وظیفه اخلاقی، بلکه سرمایه‌گذاری راهبردی برای آینده نظام سلامت است.

نتیجه‌گیری

بهبود وضعیت پرستاران شرط اساسی پایداری نظام سلامت و ارتقای کارآمدی آن است. پرستارانی که از حمایت ساختاری، امنیت شغلی، جبران منصفانه و فرصت‌های رشد برخوردارند، توان و انگیزه بیشتری برای ارائه مراقبت ایمن و انسانی خواهند داشت. در مقابل، بی‌توجهی به رفاه پرستاران پیامدهایی همچون افزایش خطا، افت کیفیت خدمات و تشدید مهاجرت نیروی متخصص را در پی دارد؛ پیامدهایی که مستقیماً سلامت جامعه و اقتصاد را تضعیف می‌کنند؛ بنابراین، سرمایه‌گذاری واقعی و بلندمدت بر نیروی پرستاری نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی راهبردی برای آینده سلامت و توسعه کشور است.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-11]

References

1.International Council of Nurses. International Nurses Day 2025: Our Nurses. Our Future. Caring for nurses strengthens economies. Geneva: ICN; 2025. Available from: https://www.icn.ch/how-we-do-it/campaigns/international-nurses-day.
2.Kelly LA, Gee PM, Butler RJ. Impact of nurse burnout on organizational and position turnover. Nurs Outlook. 2021;69(1):96–102.
3.Dall'Ora C, Ball J, Reinius M, Griffiths P. Burnout in nursing: A theoretical review. Hum Resour Health. 2020;18(1):41.
4.Bakhshi M, Cook KN, Álvarez TD, Maiyer M. The Economics of Nurse Migration: Tracking the Costs and Contributions of Immigrant Nurses in the United States. Philadelphia: CGFNS International; Aug 2023 [cited 2025 Nov 23]. Available from: https://www.cgfns.org/eonm23
5.Hajizadeh A, Kakemam E, Arab-Zozani M, Najafpoor Z. Turnover intention among nurses in Iranian hospitals: a systematic review and meta-analysis. BMC Nurs. 2025;24(1):166.
6.Aiken LH, Sloane DM, Griffiths P, Rafferty AM, Bruyneel L, McHugh M, et al. Nursing skill mix in European hospitals: Cross-sectional analysis of survey data and discharge records. BMJ Qual Saf. 2017;26(7):559–68.
7.Needleman J, Buerhaus P, Pankratz VS, Leibson CL, Stevens SR, Harris M. Nurse staffing and inpatient hospital mortality. N Engl J Med. 2011;364(11):1037-45.
9.Turale S, Nantsupawat A. Clinician mental health, nursing shortages and the COVID-19 pandemic: Crises within crises. Int Nurs Rev. 2021;68(1):12-4.
10.World Health Organization. Global Strategic Directions for Nursing and Midwifery 2021–2025. Geneva: WHO; 2021. Available from: https://www.who.int/publications/i/item/9789240033863.

[Downloaded from cjhaa.mubabol.ac.ir on 2026-11-11]